

Articuli speciales

Sequitur libellus

eiusdē doctoris/articulorū theologicorū ⁊ scholasticē cōpositorū. ꝑtra petrū de luna ad ꝓuincendū eū fuisse ⁊ esse notorie hereticū. ⁊ pertinaciter errasse ⁊ errare contra catholicam ⁊ euangelicam veritatem/super potestate ⁊ auctoritate ecclesie. Et ꝓtinet duos tractatū. In primo ponuntur generales articuli. In secundo, speciales. ⁊ subsumpti specialiter ex generalibus.

Primus articulus

A primo ꝓstat q̄ iste est articulus fidei/q̄ ē vna sancta catholica ⁊ ap̄lica ecclesia.

Secund⁹ articulus.

Ite q̄ vnitās ecclesie nō sic depēdet a ꝓsona pape essentialiter. quin posset manere vna ⁊ maneret de facto/q̄ nullus est papa in ecclesia.

Tercius articulus.

Ite quāuis vnitās ecclesiastica essentialis sit ad primariū caput xpm. Nichilominus vnitās altera accidētalis vel secundaria/ꝓsistit in obediētia ad vnū summū pontificē q̄ est caput secundariū in ecclesia cū xpo. Sic videlicet q̄ quilibet catholicus debet habere ꝓꝓtitudinē seu ꝓparationem animi ad obediendū vni summo ꝓntifici/dū ꝓstiterit sibi aut ꝓstare debuerit/q̄ sit papa aliq̄s legitime elect⁹. Et vltra secūdo requirit q̄ nō ponat scienter impedimentū cōmissiue vel omissiue. ne ꝓficiatur ecclesie dei vnus papa certus ⁊ legitime elect⁹. Ideo eim ꝓdemnat⁹ est inter ceteras causas Johannes huys. qz dicebat q̄ ecclesia dei vsqz ad ꝓsummationē seculi poterat eque bñ regi ꝓ sacerdotes dispersos ꝓ mandū absqz vno capite. sicut eū tali capite. Vñ sicut dicūt theologi q̄ sacramentū ꝓfirmationis est sacramentū necessitatis. nō quidem simpliciter. cū sine illo staret salus/sed sic q̄ obligat quilibet ad nō ꝓtemnendū susceptionē hui⁹ sacramenti ꝓ tpe ⁊ loco opportunis. Ita ꝓꝓortionaliter de vnione vel adhesionē ad vnū cum papā potest intelligi. Sicut etiā dici solet apud theologos q̄ ꝓceptū affirmatiuum quale est de habēdo papā/obligat ad semp nō ꝓ semp.

Quart⁹ articulus.

Ite q̄ culpabilis in ꝓiori articulo. ꝓmo modo vel secundo vere dicitur fautor ⁊ nutritor scismatis. imo ⁊ scismatic⁹ si iungat ꝓtinaciā. id est si nō velit corrigi/q̄uis staret q̄ ex h̄ solo nō esset heretic⁹/si faceret hoc nō ex errore intellect⁹. sed ex deprauatione affectus: quāuis apud ecclesiā habēdus esset ille vel hereticus/vl de heresi vehementer suspectus.

Quint⁹ articulus.

Ite q̄ ecclesia sic instituta est a xpo ꝓfecto legislatore/q̄ ꝓt se ꝓtinuare ⁊ de facto ꝓtinuabit in vnitāte vsqz ad ꝓsummationē seculi ⁊ hoc intelligēdo. nedū de ꝓraria ⁊ essentiali vnione/q̄ est ad xpm. sed de accidentalī ⁊ secundaria ad summū pontificē. sic q̄ ꝓt ⁊ poterit sibi instituire caput vnū secundariū. qd dicitur papa. Et quicūqz impedit sciētē cōmissiue vel omissiue talē vnitātē ecclie. agit ꝓtra articulū iam dictū. vnā sanctā catholicam ⁊c. Et iā vbi videtur stare. cū ꝓrma vnitāte ad christū. Inde patet q̄ aliquis existēs papa legitime elect⁹. ꝓt effici scismaticus. si det impedimentū sciētē cōmissiue vel omissiue. q̄ tota ecclesia nō obediat vni summo ꝓntifici dū/exēpli grā. papa nō ꝓt reducere maiore partē xpianitatis ad obediendū vni capiti nisi cesserit ⁊ alter ꝓstituat. Iꝓe h̄o h̄ pertinaciter renuit facere/aut in aliquo multiplici casu tali. Simile diceret de obediētibus vero pape/q̄ possunt esse scismatici. ⁊ alij q̄ nō obediunt sꝫ parati sūt obedire modo ꝓdicto ⁊ apponūt diligentiā suam q̄ vniatē ecclie/sūt imunes a scismate.

Sextus articulus.

Ite si ꝓbet de aliq̄ q̄ circa ꝓmissa sit hereticus/h̄ est iuxta verba augustini q̄ iungat sibi nouū errorem/vel antiquū sequat/glorie siue ꝓincipat⁹ sui causa. ꝓbabit cōsequēter manifestissime q̄ talis est nedum fautor scismatis. sꝫ vere scismaticus. Et ideo sufficiat in sequētibz coartare sermonem ad heresim. quoniā ex isto sufficiētē ꝓcludet scisma.

Septim⁹ articulus.

Ite q̄ dū null⁹ est papa. vel dū lapsus est i heresim manifestā ⁊ iā damnatā. vl dū ꝓsentire non ꝓt q̄ ecclesia ꝓgreget. qz. f. effectus est amens ⁊ insan⁹ incurabiliter. vel incarceratus est/taliter q̄ haberi nō ꝓt accessus ad eū. etiā si necessitas vel euidentis vtilitas imineat ꝓt se ꝓgregare sine papa

Et idē dicendū est vbi papa sufficiēter sū
matus et requisitus p̄ gregādo eccliam ad
vniendū eā in fide et moribz/vel ad p̄stituē
dū sibi papā certū. nollet cōtumaciter eaz
p̄uocare. **Iste articulus sequit̄ ex prioribus**
et ex negatione eius sequeret̄ q̄ ecclesia nō
fuisset a xp̄o p̄fecte instituta p̄ sui p̄serua
tione et vnitāte legitima in mēbris suis/in
fide et moribz/et ad vnū caput secundarium
verū et certū. qd̄ apertissime est cōtra apo
stolum ad **Ephe. iij.** et alibi multis locis
et **Dee. i.**

Octauus articulus.

Item ecclesia dicit̄ catholica id est vni
uersalis et apostolica. quoniā omnis homo
generaliter obligat̄ adherere firmiter illis
veritatibus/que eadem ecclesia tenet. do
cet et p̄dicat. que veritates sunt sufficiēter
in sacra scriptura contente. p̄sertim i euā
gelio/vel ex contentis in sacra scriptura
sufficiēter et clare deducunt̄/vel per apo
stolorum doctrinā successiue deducte sūt
de generatione in generationem vsqz ad
nos p̄ obseruationē legitimā. **Uñ** dicitur
ecclesia apostolica. quoniā in ap̄lorum do
ctrina fundata est. tā verbis q̄ scriptis

Nonus articulus.

Item dum est data in euāgelio p̄ xp̄m
aliqua regula generalis obseruanda. illa
obligat omnē hominem habentem vsū
rationis. nisi de exceptione alicuius hoīs
p̄stiterit per eandē legem euāgelicā. et nō
solum per humanā traditionē vel excepti
onem. quoniā inferioris lex derogare nō
potest superioris auctoritati.

Decimus articulus.

Item q̄ hec est lex euāgelica generali
ter p̄mulgata **Matth. xviij.** Si peccauerit
in te frater tuus/vade et corripe eum in te
et ip̄m solū. Si te audierit lucratus es fra
trem tuū. Si te nō audierit adhibe tecum
vnū vel duos testes. vt in ore duorum vel
trium testiū/ster omne verbum. q̄ si nō au
dierit. sit tibi sicut ethnicus et publicanus
Sequit̄ continuo. **Amē dico vobis.** que
cumqz alligaueritis sup̄ terrā etc. **Ubi** fun
datur potestas supernaturalis ecclesie vlt
ra naturalem.

Undecimus articulus.

Item q̄ ad predictum articulum corro
borandum ex alijs sacre scripture passibus
possent induci varie leges/que sunt de iu

re proprie diuino et exp̄ssō. imo et iure pro
prie naturali. p̄supposito diuino. vt d̄ ab
ijciendo partē corporis scandalifantē to
tū corpus. siue sit pes. siue manus. siue oculo.
Matth. xvij. Et ita de reliquis. **Sz**
sufficit ad deducendū p̄positum hec vni
ca lex p̄dicta. **Si** peccauerit. **Et** forte di
ceret hic aliquis q̄ quicqd̄ sit de membris
abijciendis aut recidendis. caput tū non
potest abijci vita manente. **Respondeo** q̄
similitudo corporis veri et mistici non est
hic vsqz quaqz eadē. quoniā sine capite na
turali corpus nō potest viuere. sed sine ca
pite secundario corpus mistici potest ha
bere vitam. sicut in casu nostro patet d̄ pa
pa quo remoto vel absciso. stat vnitās et
vita in corpore mistico ecclesie. et hoc i vir
tute capitis essentialis et primi. qd̄ est xp̄s

Duodecimus articulus.

Item sicut summus pontifex quantum
cumqz legitime fuerit electus est filius eccle
sie. **Sic** dici potest et debet frater vnuscu
iusqz hominis de ecclesia. **Uñ** et ad hoc si
gnificādum dedit nobis xp̄s hanc formā
orandi. **Pater noster etc.** **Si** vnus ergo ha
bemus patrē in celis. si vnā matrē ecclesiaz
in terris. p̄stat q̄ omnes mutuo sumus fra
tres. **Et** oppositū sentire vel dicere de pa
pa esset apertissima dementia.

Tredecimus articulus.

Item q̄ papa quantumcumqz legitime ele
ctus potest peccare. qz nō ē impeccabilis
et assumptōe papalis dignitatis. **Oppo**
situm dicere. nisi p̄staret de aliquo per di
uinam reuelationem/esset intolerabiliter
sup̄bire. et contra testimonium experientie
p̄sentis et p̄terite.

Decimusquartus articulus.

Item p̄dicta lex. **Si** peccauerit. quāuis
data fuerit p̄ regimine totius ecclesie et fili
orum suoz. nihilominus appropriate da
ta est persone petri. qui erat futurus sum
mus pastor. sicut p̄missus fuerat. **Matth.**
xvi. et executioni demandatū. **Joh. xxi.**

Decimusquintus articulus.

Item q̄ xp̄s in predicta lege. **Si** pecca
uerit etc. nō accipiebat ecclesiam quā dixit.
Dic ecclesie p̄ ip̄o petro vel p̄ successoribus
suis sumis pontificibus. patet qz petrus non
dixisset sibi ip̄i quā frater suus noluisset obe
dire monitioni sue/seu fraterne correctio
ni. **I**ntelligebat ergo de ecclesia quā est greg
gatio fidelium. p̄sertim quā frater quā peccabat

Articuli speciales

z nolebat corrigi fuisset talis q̄ non habu-
isset prelatum supra se/sicut est papa. qui
tamen subiectus est legi predicte sicut ip-
se est frater peccabilis.

Decimus sextus articulus.

Item x̄ps dicendo in p̄dicta lege. **Q**ui
si ecclesiam nō audierit/sit tibi sicut eth-
nicus z publicanus/docet manifeste q̄ ec-
clesia habet auctoritatē iudiciariā: alioqn̄
si nō audiret. nō esset contumacia vel pec-
catū. Et patet aliunde per illud. **Q**ui vos
audit/me audit zc. Et iterz. **Q**uecūq̄ ali-
ganeritis super terram zc. Sic subiungi-
tur statiz post p̄dictā legē. **S**i peccauerit.

Decimus septimus articulus.

Item q̄ omnis qui potest z debet lici-
te puniri iudicialiter. potest etiā licite euo-
cari ad iudiciū. etiam per appellationem.
aut prouocationem. aut citationē. prout
visum fuerit expediens iudici vel illis qui
ad iudiciū accusare volunt fratrem de-
linquentem. presertim vbi non apparet p̄
tunc modus conuenientior p̄cedendi cō-
tra reum/z peccatorē fratrem.

Decimus octauus articulus.

Item q̄ nulla constitutio humana po-
tuit aut potest p̄iudicare legi predicte.
Si peccauerit zc. **L**um sit d̄ iure pure di-
uino. z de iure pp̄rie naturali p̄supposito
diuino.

Decimus nonus articulus.

Item q̄ constitutiones q̄ dicunt q̄ pa-
pa potest deponi si labat in heresim. non
sunt censende zstitutiones pure humane
vel positue aliquoz summoz pontificuz
vel alteri. **P**atet qz tunc non ligarent pa-
pam. qz par in parē nō habet imperiū.

Decimus articulus.

Item q̄ fundantur he constitutiones
p̄ncipaliter in p̄dicta lege. **S**i peccane-
rit zc. Et in alijs iuribz conformibz sic
p̄tractū est articulo vndecimo.

Decimus primus articulus.

Item q̄ sicut hec constitutio x̄pi. **S**i pec-
cauerit zc. non specificat vel restringit de
solo peccato heresis/sz z generaliter d̄ quo
libet peccati genere. qd̄ potest deduci i pu-
blicum. **S**ic qd̄libet peccatum pape pu-
blicum seu notorium/p̄t denunciari ecclē-
sie. si fraternaliter monit⁹ papa/nolit au-
dire monentē. neqz testes inductos. **N**isi
daret ex lege pp̄rie diuina. q̄ aliqd̄ pecca-
tum x̄ps istic exclusit. qd̄ vtiqz fieri non

poterit.

Decimus secundus articulus.

Item quicunqz cuiuscunqz status fue-
rit/qui scripserit vel asseruerit q̄ papa nō
possit p̄ alio crimine accusari coram ecclē-
sia q̄ pro heresi. ille negandus est simpli-
citer tanqz contradicens textui euangeli-
co. **U**el reuerenter glosandus est/si nō ap-
pareat q̄ fuerit in hac assertione p̄tinat. z
si in alijs bene sensit. **S**imile dicit de scri-
pturis que sonare vidētur q̄ papa nō ha-
bet superiorē iudicē in terris. z q̄ ab eo nū-
q̄ licuit/neqz licet appellare. z ita de simi-
libus. que si excludūt auctoritatē genera-
lis concilij. sunt hereses manifeste. **S**ed
non est leuiter p̄sumēdum q̄ alij docto-
res sic senserint generaliter absqz om̄i ex-
ceptione possibili occasione vel colore.

Decimus tertius articulus.

Item q̄ glosa q̄ dicit q̄ pro alio crimi-
ne q̄ pro heresi potest papa accusari v̄ de-
poni. non habet auctoritatem v̄ robur tā-
q̄ ab vno glosatore vel homine. sed a chri-
sto imediate z expresse. alioquin non face-
ret fidem. sicut p̄dictum est in altero ar-
ticulo. q̄ par in parē. z vnus inferior in
superiorem nō habet iudiciū.

Decimus quartus articulus.

Item q̄ de iure diuino z naturali est p̄-
pria defensio suūpsius dum leditur. dum
tamen hoc faciat per media nō prohibita
in lege diuina z naturali.

Decimus quintus articulus.

Item q̄ stare potest in facto q̄ aliquis
molestatus a papa etiam vero z legitimo
non possit habere sufficientem defensionē
nisi prouocet vel appellet a papa ad iudiciū
ecclēsie. z nisi subtrahat se ab eo. sic
q̄ eius mandatis non obediāt. que māda-
ta vel obedientia tollerent lesō iustā defen-
sionem suūpsius/vel suozum. vt esset tui-
tio proprie matris vel patris. aut patrie
sue. imo z totius catholice veritatis/aut
vnitatis ecclēsie/sicut apparuit in subtra-
ctionibus multis legitime factis tempore
nostro z per prius.

Decimus sextus articulus.

Item sicut alias p̄dicat⁹ est corā h̄ sa-
cro concilio/p̄t haberi multiplex occasio/
z questus color/ad hoc q̄ possit z debeat
p̄ ecclēsiā seu conciliū generale vice sua da-
ri libell⁹ repudiij vero pape. quādoqz sine
culpa pape. licet non sine causa/q̄qz cum

culpa pape etiā alia q̄ sit heresis. ⁊ nume-
rati sunt colores vel occasiones duodecim
quē admodū viceversa summ⁹ pōtifer po-
test dare libellū repudiij ecclesie. sicut paru-
it in celestino cedente. Uxor autē ⁊ vir nō
vident̄ hic ad imparia iudicari.

Vicesimusseptim⁹ articulus.

Item q̄ p̄dicti om̄es ⁊ singuli articuli
sunt per hoc sacrum conciliū Constā. so-
lenniter ⁊ iudicialiter declarati ⁊ multi-
pliciter praticati. tā in eiectione olim Jo-
hannis vicesimitercij. q̄ in constitutioni-
bus ⁊ decretis factis sup̄ auctoritate gene-
ralis concilij. presertim sexta aprilis anno
M. cccc. quintodecimo. Et nouissime in
decreto facto q̄ pretenisa constitutio petri
de luna non p̄iudicat subtractioni facte
sibi in Arrogonia ⁊c.

Vicesimus octauus articulus.

Item q̄ docens vel asserens nunc oppo-
situm alicui⁹ articuloꝝ p̄missorū cadit in
heresim iam damnatā ⁊ asserit exp̄sse con-
tra p̄dictā legē euangelicā. Si peccauerit
⁊c. Et cōtra articulū istū. Unā sanctā ca-
tholicam ⁊c. Et cōtra determinata exp̄sse
p̄ sacrum conciliū. sicut p̄actum est.

Vicesimus nonus articulus.

Item q̄ p̄latus ecclesiastic⁹ etiā papa de-
terminans iudicialiter. aut p̄ modū con-
stitutionis p̄petue ⁊ penalis oppositum p̄-
missorū articuloꝝ. nō potuit aut p̄t a per-
tinacia quomodolibet excusari. tū qz de-
monstrat q̄ non querit tota sollicitudine
veritatē dū eā scienter impugnat. ⁊ ad im-
pugnandum om̄es alios inducit quantū
in se est. per excomunicatōnes ⁊ alias pe-
nas grauissimas. tum rursus in casu p̄sen-
ti. qz nō ostendit se paratū corrigi. dum re-
gulam sui correctricē negat ⁊ impugnat.
scilicet auctoritatē ecclesie vel generalis cō-
cilij vice sua.

Tricesimus articulus.

Item q̄ nulle p̄testatōes facte in opposi-
tum releuant talē assertorē vel determina-
torē. quo min⁹ debeat i errore suo p̄tinax
iudicari. qz cū talib⁹ p̄testatōib⁹ generali-
bus d̄ volēdo stare i fide ecclesie ⁊c. Stat
d̄ facto particularis erroris assertio. sicut
possz lati⁹ deduci tā p̄ rōes q̄ p̄ exēpla p̄i-
orū hereticorū ⁊ etiā modernorū. dū factū
repugnat protestationi.

Finit liber primus.

Articuli speciales

Sequitur secundus

liber eiusdem doctoris/articulorum specialiter ex generalibus articulis/super potestate et autoritate ecclesie/contra petrum de luna ad convincendum eum ut prius.

Primo notandum

Est quod petrus de luna dum fecit quandam pretensam constitutionem et eam pluries solenniter publicavit et publicari fecit. imo et praescripsit quantum in se fuit. tam contra christianissimum regem francie ante concilium pisanum. quam novissime contra illustrissimum regem aragonie. et generaliter contra omnes qui sunt in hoc sacro Constantiensi concilio. sicut patet ex sua responsione ad citationem. Que pretensa constitutio incepit In dierum successu crescente malicia etc. Datum massilie quartodecimo kal. iunii. anno terciodecimo pontificatus nostri. ita quod sunt decem anni vel circiter.

Secundus articulus.

Item quod in pretensa constitutione ponitur in forma talis clausula inter ceteras omnes etc. qui a nobis vel successoribus nostris romanis pontificibus canonice intrantibus appellare presumpserint. seu a nostra seu ipsorum successorum nostrorum romanorum pontificum/canonice intratum obedientia recesserint. ac se subtraxerint. vel in premissa subtractione aut appellatione perseveraverint seu perstiterint. seu eis in premissis impedimentis seu appellationibus. subtractionibus. vel proocationibus/scienter per se vel per alium vel alios/quavis occasione seu quesito colore dederint. auxilium. concilium. vel favorem. et qui pertinaciter asseruerint illos qui premissa committunt per nostras sententias non ligari/cuiuscumque status. gradus dignitatis existant/vel conditionis. etiam si cardinalatus patriarchali. archiepiscopali. episcopali. imperiali. regali. vel alia quavis ecclesiastica vel mundana prefulgeant dignitate. et nunc autoritate apostolica. excommunicationis sententiam. punitivam. a qua nullus preterquam a romanis

pontificibus nisi duntaxat in mortis articulo poterit beneficii absolutionis obtinere etc. Et addunt pene depositio etc.

Tercius articulus.

Item quod dicta clausula/sicut patet ex forma sua est generaliter absque omni exceptione posita/tam de petro quam de luna/et de quo cum legitimo successore suo. siue labatur aliquis eorum in heresim. siue in aliud peccatum quodlibet/quantumcumque enorme. quia dicit quavis occasione seu quesito colore etc. Et quia si voluisset aliquam exceptionem fuisse. illam explicasset. Sed quod videbat exceptionem redundare potuisse contra seipsum. propterea nullam apposuit vel apponendam iudicavit.

Quartus articulus.

Item quod petrus de luna in suis responsionibus datis ad citationem contra eum factam/dat aperte intelligi. quod vult praescribere dictam pretensam constitutionem et tenet firmiter quod habuit et habet robur et vim suam/contra omnes et singulos qui sunt in hoc sacro Constantiensi concilio. quia sic dicit in forma. Protestandum tamen quod per quemcumque facta vel facienda. dicta seu dicenda/sub quacumque forma/non intendit dictam congregationem aut eius pretensam citationem comprobare. nisi ipsam citationem quomodolibet evadere/aut ei quemcumque seu qualicumque vigore tanquam a notorie nullam potestatem habentibus emanatam/quoquo modo tribuere seu prestare. imo ipsam et alia quemcumque facta seu facienda/ordinata seu ordinanda contra ipsum/et romanam ecclesiam/cum sint de facto presumpsa per eos. pronuntiavit/decrevit/et declaravit/pronunciat/decernit et declarat. cassa. nulla. et irrita/ipsi iure ut de his etiam est solenniter protestatus. Postremo cum in pretensa citatione contineatur. quod convenientes in unum canonice convocati/et representantes ipsam universalem ecclesiam decreverunt. etc. Respondet idem dominus noster papa/quod predicti congregati in Constantiam. non sunt generalis synodus. nec universalem ecclesiam representant. cum sint excommunicati/et omnibus ecclesiasticis dignitatibus/gradibus/et autoritatibus/et iurisdictione privati. et prosequens nullas partes iudicii potuerunt assumere. nec potest sicut nec etiam

in iurisdictionem aliquaz exercere. precipue cū minor in maiore. & p̄maxime in papaz. quē nec iuris autoritas. nec rōnis debitū nec alicui⁹ obligatōis nccitas/ad h̄ artāt. actum imperiosum exercere non possit.

Ecce temeritatem & pertinaciaz aduersus hoc sacrum cōcilium & aduersus omnes indifferentes qui sibi nō obediūt. Unde & reputat solam ecclesiam esse apud se/ & solum concilium generale/ & q̄ cathedra sua est archa. Hoc sicut dixit verbo/dans intelligi q̄ null⁹ extra hanc archam saluabitur. Et ita de plurimis.

Quintus articulus

Item q̄ hec pretensa constitutio de directo & expresse repugnat omnibus & singulis prioribus articulis. qui elucidant hanc legem euangelicam. Si peccauerit rē. Et qui fundant in hac lege cuz suis similibus. & h̄ notoriū est ex terminis.

Sextus articulus

Item q̄ petrus de luna non excusatur vel relenatur ab heresi predicta & pertinacia/per generales protestationes/quas facit que sic habentur in forma. Dicit ac etiam profiteretur/q̄ in veritate fidei & vnitatis catholice ecclesie semp fuit & est. semp q̄ se fuisse & permansisse firmiter credit. nō ab illis vnq̄s/modo aliq̄ deuiavit. sic nec deuiare intendit. nec fauorem scismatici v̄ heresi aliquo modo dedit. sicut nō dare intendit. imo semper tenuit & tenet firmiter q̄ credit & credit. qd̄ sc̄a Romana & catholica eccl̄ia tenuit & tenet/ p̄fitef̄/ & docz nec aliquid a predictis decreuit dicere. facere. scribere. docere tenere seu credere intendit in posterum. gratia eidem diuina assistente. nilq̄ pertinaciter seu incorrigibiliter dixisse seu dicere voluit nec intendit. Sed omnia preterita. presentia. & futura quecunq̄ dicta & dicenda. facta & facienda. scripta & scribenda. credita & credenda. docta & docenda subiicit subiectaq̄ esse voluit correctioni & determinationi catholice ecclesie sacrosancte. Et si contra p̄missa vel aliq̄d premissorum dixerit. scripserit. aut fecerit quouis modo/qd̄ nō credit. paratus est semp stare correctioni dicte sancte matris ecclesie. in cuius vnitatem viuere intendit atq̄ mori/sicut catholicus & fidelis. & facere & complere ea ad que astringitur in premissis & quolibet p̄missorum. Constat enim q̄ cum his protesta-

tionib⁹ remaneret particularis error su⁹ non purgatus.

Septimus articulus

Item si nunc predictus petrus de luna vellet a predicta heresi sua reuerti/ & redire ad gremium ecclesie. ipsa posset non claudere sibi gremium/dando indulgentiam de scelere. sed non deberet ipsum impunitum relinquere/vel in papatu pretēso retinere. etiam vbi fuisset aliunde papa legitimus.

Octauus articulus

Item q̄ si mittat nuncios suos. videatur q̄ in primis & ante omnia proponēdi sunt ipsis precedentes articuli/vt respondeant sigillatim ad quemlibet: quoniam per hoc fiet abbreviatio aliorum processuum iuridicorum. qui versarentur in his que sunt facti: quoniam per predictos articulos potest veraciter vno verbo dici ipse si petro de luna. Ex ore tuo te iudico serue nequā: imo videtur q̄ nuncij si mittantur erunt interrogādi super premissis nēdum pro nomine seu vice petri de luna. s̄ etiam pro se ipsis. vt videatur quid sentiant super eisdem articulis. vt si male habeant & ipsi male iurta demeritum & errorem. si bene/condemnatur eorum magister ex eoz p̄fessione catholica & vera.

Articulatō pretacte

constitutōnis petri de luna potest fieri cōtra ipsum sub tribus propositionibus sequentibus/cū pbatione summaria & aliarū quarundam additione conclusionum.

Hec constitutio petri de luna est hereticalis que incipit. In die rē. Hec constitutio cum suis circumstātijs reddit petrum de luna hereticum. Hec constitutio cum suis circumstātijs reddit petrum de luna pprie scismaticum. temerariū. scādalosum. atq̄ sacrilegum.

Probatur prima conclusio sic. Constitutio illa est hereticalis que directe & expresse preiudicat & contrariatur legi euangelice. de correctione fraterna/ & de correctione iudiciali p̄ autoritate eccle. si fraterna non satisfecerit que habetur. Math. xviij. Si peccauerit i te frater tu⁹ rē. S̄ hec constitutio petri de luna est huiusmodi igitur est hereticalis. Deducit maior per descriptionē heresis qd̄ est dogma per

Articuli speciales cōtra petz de luna

uersum fidei catholice contrariū. **C**ōstat autē q̄ euangeliū est fides orthodoxa obiectiue. sicut dicit in simbolo. **N**ec est fides catholica rē. **S**ed minor in quo stat difficultas deducitur sic. **L**ex predicta. de correctione fraterna et iudiciali. aut comprehendit petrum de luna et suos successores quos reputat summos pōtēfices futuros legitime/vel non comprehendit. **N**on potest dici secundū. quoniam lex fertur generaliter de omni fratre dum peccauerit tali peccato qd̄ potest deduci in publicum. **C**onstat autem q̄ quilibet christianus est frater noster etiā si fuerit papa. quia propter hoc n̄ desinit dicere pater n̄r. **S**i igitur est pater noster. nos pariter sum⁹ fratres. **S**i vero detur primum sicut dari ne cesse est. q̄ scilicet papa comprehenditur sub lege hac euangelica et immutabili que consonat etiā iuri proprie naturali. **S**equitur ergo q̄ si peccauerit in nos. etiam frater noster debz fraternaliter primo corripri/iuxta regulam generaliter ita positā. **D**e si noluerit audire. adhibendi sunt testes. **D**e si audire noluerit/denunciandus est ecclesie. quā si contempserit. habendus est tanq̄ ethnicus et publicanus id est excommunicatus et extra ecclesiam positus. **S**equitur ergo consequēter q̄ ecclesia est iudex pape dum peccauerit peccato publico et ecclesie denunciato. **E**t potest ecclesia talem papam excommunicare et eicere a cōsortio/multiplici occasione/et multiplici quesito colore. **C**onstat autem q̄ ab inferiori ad superiorem legitimum/potest fieri appellatio/seu prouocatio seu deductio in causam. seu iudicialis citatio et euocatio/nunc ad denunciationem alteri⁹. nūc ex puro iudicis officio. **S**ed manifestum est q̄ hec constitutio tollit omnia ista media dum fert generalem excommunicationis sententiā et penas depositionis in omnes qui quacunq̄ occasione vel quocunq̄ quesito colore p̄sumperint a persona petri de luna vel a quocunq̄ successore seu appellare seu prouocare. vel ab obedientia se subtrahere rē. qd̄ utiq̄ repugnat et p̄tradicit manifestissime huic legi euāgelice put modo deductum est.

Probatur secunda conclusio facilliter ex precedenti. Ille enim proprie dicitur hereticus qui pertinaciter asserit/imo detur-

minat heresim. sed petrus de luna pertinaciter ita facit. **E**st em̄ pertinax qui non est paratus corrigi. et qui non querit causa sollicitudine veritatem/ sed impugnat/ et ad impugnandum omnes inducit sub penis terribilibus quantū in ipso est. **S**ic est in proposito. **A**ddendo maxime q̄ hic impugnatur regula veritatis de directo. per quā errans frater habz corrigi. que regula ē autoritas et potestas iudicialis ipsius ecclesie v̄l concilij generalis vice sua. **U**nde tollit quantū in ipso est omnia media per que debet errans ad viam et regulam reduci veritatis. **P**ossent addi circūstantie quasi sine numero que probāt hanc pertinaciam in petro de luna respectu cōstitutionis huiusmodi et aliorum errorum multiplicium/ et scandalosissimorum. sed hec pro nunc sufficiūt. attento q̄ tam erga regē francie/ q̄ erga regem arrogonie/ voluit praticare constitutionem istam hereticalem atq̄ pestiferam. imo et in omnes existentes in hoc concilio. sicut patet in responsione sua ad citationem.

Probatur tertia conclusio considerando materiā circa quam est heresis predicta. que de necessitate infert peccatū scismaticis. quoniam tendit ad impossibilitandum reuentionē ecclesie/ sub vno certo pastore supremo. quia tollit medium conuenientissimum imo necessarium/ scilicet autoritatem iudicalem ecclesie/ seu concilij generalis vice sua/ dum prohibet ecclesiam congregari rē. et dum remouet omnem papam a subiectione autoritatis iudicialis ecclesie. **C**onfirmantur omnia predicta per constitutiones huius sacri concilij factas et publicatas pluries. **C**onfirmatur etiam per subtractiones licitas illoz principum qui se subtraxerunt. **O**portet enim concedere premissas tres cōclusiones. v̄l dicere q̄ hoc concilium generale errauit/ faciendo questiones tales/ et in approbando nouissime subtractionem dominorum Arrogensium. absit autem hoc a nobis ita delirare. **E**t si dicatur q̄ multa iura canonica/ multe constitutiones papales/ et alie/ videntur sonare pro constitutione petri de luna. **R**espondetur q̄ illa iura sūt reuerēter glosanda/ et interpretanda p̄formiter ad inuariabilem legē christi. **A**ut si vult aliquis illa tenere in suis terminis p̄terue et

rigide nos cum omni libertate talia scripra negabim⁹ esse vera /z p⁹ sequēs nec iura canonica. qm̄ nullū ius esse censendū ē / qd̄ diuine legi quincit cōtraire. Ad daf⁹ /z hic clausula cōstitutionis q̄ ponit supra articulo sc̄do. In secūdis articulis. **Dēs** zē. qui a nobis zē. supra.

3 **Excerpta de articu**

lis p̄tra petz de luna in p̄cessu p̄ductis.

Primo in tractatu quē fecit / aut fieri fecit /z ab alijs factū approbavit /z ratū habuit / intitulo de sc̄ismate ponit cōclusionem sequētē. /z ponit cōclusionē sequēs. **A**ul li cōuenit p̄tati nec diuine nec humane / qd̄ sit intra vnū locū. /z extra eundē. **D**ictā qz cōclusionē p̄tinaciter asseruit /z sustinuit q̄ heretica est cōtra sac̄rā scripturā /z diuinā potentia est. cū de⁹ sit intra /z extra eundem locū. /z h̄ est notorium. **I**tē qd̄ dicit scripsit. vel scribi fecit /z asseruit idē dōminus uocatus vt p̄mittit. **S.** qd̄ si iuisset ad pisanū conciliū / vel misisset ad illud ad cedendū papatū. vt aliqui sibi p̄sulerunt /z cōsulebant / iā nō essent clauēs in ecclesia nisi deus incarnat⁹ fuisset /z clauēs de nouo dedisset. /z hoc est notoriū. **I**tē in tractatu quē fecit / aut fieri fecit /z factū approbavit /z ratū habuit cōtra pisanū cōcilium qui incipit. **Q**uia nō nōnulli in q̄rta parte via tertia. **S.** subsequētē /z alibi i dicto tractatu / dicit. asseruit. /z p̄tinaciter sustinuit. qd̄ stante dubio hui⁹ sc̄ismatis / illi qui nō possunt certificari de ueritate /z iusticia alteri⁹ p̄tendentū d̄ papatu / primo electorū obediendo pape. **B**enedicto terciodecimo. s. sibi quo ad eū in conscientia sunt /z essent securi. **E**t h̄ est notoriū. **I**tē dicunt /z pponunt dicti p̄secutores /z ministri / qd̄ idē. **S.** uocat⁹ vt p̄mittit b̄ndict⁹ post p̄missum p̄ eos p̄tensum p̄pinianum conciliū / dicit /z asseruit p̄tinaciter /z p̄stāter. **S.** si totus mund⁹ diceret sibi qd̄ cederet papatū /z sibi uideret qd̄ non sequeret inde vnio ecclesie. aut uideret sibi qd̄ ipse n̄ deberet cedere / ipse nō cederet. **E**t si totus mund⁹ diceret sibi qd̄ nō cederet. /z sibi uideretur qd̄ deberet cedere / ipse cederet. **P**er hoc suum iudiciū. Imo pot⁹ errorē p̄tinaciter p̄ferendo omni humano /z ecclie uniuersalis iudicio. qd̄ manifeste p̄bat p̄tinaciam in errore. **I**tē qd̄ christ⁹ /z papa sūt vnū caput ecclesie / posuit in quodā tra

ctatu cōtra decē p̄positiones stabilientes conciliū pisanū. **I**tē qd̄ conciliū generale nullo modo /z in nullo casu p̄t celebrari sine papa etiā dum papa mortuus est. **E**t ita necessario dicendū esset / qd̄ in Constantia post adunationē tot obedientiarum /z regionū / nullū est aut fuit generale cōcilium. **C**ui⁹ oppositū tanq̄ catholicū determinatum est /z p̄ticatū in hoc sacro cōcilio. **E**t quoniā hoc errore dato sequeretur manifeste qd̄ ecclesia nō fuisset sufficiēter /z p̄seuerāter pro sui cōseruatione instituta a xp̄o. **Q**uia deniqz nō appareret mod⁹ cōdemnandi vel eiciendi papā sc̄ismaticū /z incorrigibilē /z hereticū contradicentē p̄tinaciter ecclesie. **P**onunt consequēter ad p̄bata de p̄dictis /z alijs articulis tres cōclusiones sequētes. **D**ec assertio petri de luna qd̄ conciliū generale nō potest i aliquo casu cōgregari sine papa est heresis nunc ex p̄sse damnata. **D**ec assertio petri de luna qd̄ si credidisset aliquibz tempore conciliū pisanū / clauēs hodie nō essent i ecclesia est manifeste heretica. p̄supposita duratione legis dei vsqz ad cōsummationē mundi. **D**ec assertio petri de luna / qd̄ christ⁹ /z papa sunt vnū caput ecclesie est hereticalis. nisi reducat ad aliquem sensum sanum satis impropriū. **A**d uertendum est postremo qd̄ super materia heresis / fundate sunt principaliter conclusiones p̄dicte et assertionibz petri d̄ luna. **P**rimo quoniā /z uoces /z scripture significant manifestius cōceptū mentis iuxta dictum christi. **E**t uerbis tuis iustificaberis zē. **C**ui consonat dictum Aristotelis qd̄ uoces sunt signa earum que in mente sunt passionum. **S**ecundo quia conuincere hominem hereticū esse. ex solis operibus sine uocibz. difficillimū est. attento qd̄ heresis principaliter p̄sistit i intellectu. **P**ropter qd̄ tercio dicitur qd̄ licet ex p̄dictis articulis contra petrum de luna. /z sufficiēter in facto probatis / possit /z debeat sufficiēter concludi cōtra eundem petrum de luna / qd̄ ipse est notorie periur⁹ / notorie sc̄ismaticus / notorie scandalifans uniuersalem ecclesiam sanctam dei. /z p̄sequens de heretica p̄auitate uehementer notandus /z suspectus / p̄sertim circa hunc articulū. **U**nam sanctā zē. **E**t circa p̄ceptū hoc. **N**ō iurabis zē. **A**c p̄ inde p̄ huiusmodi suspicionē uehementē

R

Alius tractatus eiusdē

et scandalū notoriū datū i materia scismatis et periurij et incorrigibilitatē sit ab omni officio papae vero vel p̄tensio rationaliter et iudicialiter deponendū put multū solēniter et iuribz allegarūt et pbauerūt; nihilomin⁹ et solis eiusdē p̄ductis et pbatis nō videt sufficiēter cōcludi q̄ sit hereticus p̄prie dictus/nisi confundat ex p̄p̄rijs assertionibz suis/ps̄tutionibz et respōsionibus datis tam p̄bo q̄ scripto. Quā obrem studiosi⁹ scriptū est vel articulātū circa h̄mōi assertiones/attēro p̄cipue q̄ non nulli reuocāt i dubiū an papa deponi possit. vel habeat iudicē superiorē in quocūq̄ crimine/nisi sit a fide deu⁹ vel heretic⁹ p̄prie dictus.

Finis tractat⁹ p̄tra petrū de luna

Discussio illius asser-

tionis. S̄ntia pastoris etiā iniusta tenēda est p̄ eundē cancellariū.

L

Casus est. Quidā se gerēs p̄ cōmissario papae/posuit i suo processu publico assertionē que sequit̄. Sentētie nostre etiā si essent iniuste/sunt tenēde et timēde. Que rit̄ sup̄ hac assertione. Primo si sit falsa et erronea. Secūdo si sit iudicō fidei reprobāda. Tercio si assertor sit ad iudiciū fidei rationaliter euocand⁹. Arguit q̄ sit vera/et fm̄ beati Gregorij/sentētia pastoris siue iusta siue iniusta fuerit timēda est. Cui⁹ p̄sonat vrbano⁹ papa dicēs. q̄ valde timēda est sentētia ep̄iscopalis iniuste liget. S; papa ne dū est pastor vel ep̄s; superius pastor et ep̄s. S; p̄tra est dictū hieronimi sup̄ eplam pauli ad philemonē et fundat̄ in dicto Isaie. v. Si q̄s dixerit in iustū iustū abomiabilis est apud deū. Et Gregorij in omel. xxvij. Ipse ligandi atq̄ soluendi p̄tate se priuat⁹; q̄ hanc p̄ suis voluntatibz/et nō p̄ subditoz iuribz exercet. Et idē Tūc est va absolutio p̄sidentis: cui⁹ debet is penā sustinere canonicā in cuius damnationē nō est canonica. plara sententia. Constat autē q̄ sententia iniusta nō est canonica rē.

D

Ponunt p̄ decisione p̄positiones que sequunt̄ ad examinandū.

Dec assertio p̄posita in p̄cessu publico si sit erronea i fide et moribz nō est dissimulanter p̄tereunda; cū sit scandalosa. et ex liberatione posita. **D**ec assertio est vna

p̄positio p̄ditionalis/includēs vnā p̄s̄ntiā talē; si sentētie nr̄e sunt iniuste; ille etiā sūt tenēde et timēde. **D**ec assertio p̄ditionalis sic resoluta/ si sit falsa/est impossibilis; patet hec p̄positio sic et p̄cedēs/et regulis infallibilibz logicoz; addēdo q̄ assertio p̄dicta p̄tinet istā vniuersalē/ q̄ omnes snie dicit̄ cōmissarij q̄tūcūq̄ iniuste sūt tenēde. **D**ec assertio falsa est/ qm̄ oppositū p̄sequētis stat cū antecedētē/ qm̄ stat aliq̄s sentētiās pastoris vel pape et suoz cōmissarioz nō esse tenēdas/ imo nec timēdas dū sūt iniuste. **E**t h̄ in multis casibz. Primo si sentētia lata sit post appellatōnes legitimā/ vt notauit Innocēti⁹ terci⁹ i epla ad archiep̄m senonenē. Secūdo si p̄tineat errorē intolerabilē/ vt notauit idē. **E**t hoc multipliciter p̄t euenire/ cū null⁹ pastor viuens i terrā/ imo nec papa sit impeccabilis/ quin possit abuti sua p̄tate/ cū circūdat⁹ sit infirmitate. vt dicit̄ ad Heb. Un⁹ cas⁹ est si sentētiet ex p̄sse vel etiā implicite p̄tra fidē et scripturā sacrā. Alter si sentētiet in p̄iudiciū veritat̄ vite et iusticie. vt si volēs rape sp̄s̄am alteri⁹/ferat in cōtra nitētes sentētiā ex cōdicatōnis. Alter si sentētiet in p̄iudiciū iuste libertat̄/ vt si volens vsurpare ciuitatē vni⁹ p̄ncipis/ferat sentētiā ex cōdicatōnis i nolētes eā sibi tradere/ et ita d̄ multis similibz/ vt si ex cōdicare velit illos q̄ suo regi et suis edictis rationalibz obediunt. **N**otauit hec Innocēti⁹ vbi p̄t̄ et habet fundamentaliter ex infallibili lege diuina et naturali: cui⁹ deductionē hic obmittim⁹. **D**ec assertio est impossibilis. **S**equit̄ hec ex p̄cedētibz. **N**otādo q̄ iura quibz inniti videt̄ nō loquunt̄ tali modo p̄ditionali et ypothetico: nec dicūt q̄ snia pastoris sit tenēda. qz lōge aliud est dicere q̄ sentētia aliq̄ sit timēda/ et q̄ sit tenēda/ qz tyrānica iniq̄tas etiā timeri p̄t/ s; nō teneri debet/ imo p̄temni vel perseq̄. **D**ec assertio censenda est erronea p̄ bonos mores/ et canones; patet qz cū spectet ad mores et canones sic p̄stat/ et nō est eis p̄formis in veritate/ imo nec esse p̄t/ sic patet ex p̄cedētibz; sequit̄ q̄ est eis dissona atq̄ h̄ria.

Dec assertio debet i fide merito suspecta reputari; patet ex p̄cedētibz: et h̄ accipiēdo fidē p̄ obiecto fidei p̄ scriptura sacra et iure diuino. **D**ec assertio reddit assertorē suū in fide suspectū/ et ita p̄sequenter ad iudiciū fidei rationaliter euocandū;